

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет музичного мистецтва та хореографії
Кафедра музикознавства та музичної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Музично-теоретичні студії: Гармонія

для студентів

спеціальності: 025 «Музичне мистецтво»

освітнього рівня: першого (бакалаврського)

освітньої програми: 025.00.02 Сольний спів

Київ - 2023

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02130554 Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма	29.02/23
(підпис)	(прізвище, ініціал)
«	» 2023 р.

Розробники: Ірина ХОДОРОВСЬКА, викладач кафедри музикознавства та музичної освіти

Богдан ДЕМ'ЯНЕНКО, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музикознавства та музичної освіти.

Викладач: Богдан ДЕМ'ЯНЕНКО, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музикознавства та музичної освіти.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри музикознавства та музичної освіти

Протокол від "28" серпня 2023 року № 11

Завідувач кафедри _____ Ольга ОЛЕКСЮК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 025.00.02 Сольний спів
___.2023 р.

Гарант освітньої програми _____ Яна КИРИЛЕНКО

Робочу програму перевірено
___.2023 р.

Заступник декана _____ Інна ТКАЧЕНКО

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна	заочна	
«Музично-теоретичні студії: Гармонія»			
Вид дисципліни	обов'язкова		
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська		
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120		
Курс	3	-	
Семестр	5	6	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	2		
Обсяг кредитів	2	2	-
Обсяг годин, у тому числі:	60	60	-
Аудиторні	36	36	-
Модульний контроль	4	4	-
Самостійна робота	5	20	-
Семестровий контроль	15	-	-
Форма семестрового контролю	-	екзамен	-

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета – розвиток естетично-слухових уявлень щодо закономірностей музично-гармонічної мови різних жанрів, стилів та епох, осягнення ладо-тональної логіки та гармонічної мови як одного з формотворчих та виражальних засобів музичного мистецтва.

Завдання:

- розвиток гармонічного слуху;
- формування і розвиток естетичного відчуття гармонічної логіки музичного твору;
- розвиток навичок аналізування засобів музичної виразності;
- розвиток вміння добору акомпанементу у різних стилях та жанрах;
- формування та розвиток навичок компонування музики;
- розширення музично-слухового досвіду студентів, розширення світогляду.

3. Результати навчання за дисципліною

У процесі вивчення курсу студент формує такі **компетентності**:

Загальні:

- здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово;

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- навички міжособистісної взаємодії;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність спілкуватися іноземною мовою;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- здатність працювати автономно;
- здатність виявляти ініціативу та підприємливість;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові):

- здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності;
- здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва;
- здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва;
- здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва;
- здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності;
- здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності;
- здатність застосовувати базові знання музично-теоретичних систем та провідних концепцій та отримані знання з педагогіки та психології у педагогічній діяльності з фаху;
- здатність оперувати професійною термінологією;
- здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності;
- здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків;
- здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій;
- здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці;

- здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

Програмні результати навчання:

- демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння голосом на належному фаховому рівні під час виконавської та диригентської діяльності.
- відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
- демонструвати володіння теоретичними та практичними основами аранжування музики та композиції, вміння здійснювати переклад музичних творів для різних колективів (оркестру, ансамблю, хору).
- володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
- демонстрація музично-теоретичних, культурно-історичних знань з музичного мистецтва. знати основи педагогіки та психології та володіти навчальним репертуаром з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів.

Дисципліна «Музично-теоретичні студії: Гармонія» має практичну спрямованість та інтегративний характер, передбачає як теоретичне, так і суто практичне засвоєння матеріалу. Основними напрямками роботи лабораторних занять запропоновані такі: письмові роботи (гармонізація мелодичних фрагментів, складання музичних періодів, елементів музичних композицій), усне та письмове аналізування музичних творів та/або уривків, виконання (гра) на фортепіано гармонічних послідовностей, секвенцій, джазових цифровок, добір акомпанементу до народної/естрадної пісні, джазового стандарту. Вивчення дисципліни здійснюється в тісному зв'язку з вивченням таких музично-теоретичних дисциплін як сольфеджіо, аналіз музичних творів (поліфонія) та передбачає створення студентами результативного творчого проекту, який синтезує програмні результати вивчення зазначених дисциплін та презентує рівень навчальних досягнень студентів у творчій формі.

Навчальний матеріал дисципліни побудований на прикладах світової та української класичної та естрадної музики, творів сучасних українських та зарубіжних композиторів, народної української творчості, творів із шкільного репертуару. З метою підвищення ефективності навчання та досягнення високих програмних результатів студентами з різним рівнем підготовки, а також розвитку інформаційно-комунікаційної компетенції студентів, у курсі передбачено використання мультимедійних збірок музичних диктантів, мультимедійних програм з слухових тренувань та основ композиції, а також онлайн-платформ для створення музичних семплів та аудіо-композицій.

У разі загострення епідеміологічної ситуації, пов'язаної з COVID-19, усі практичні заняття будуть проводитись дистанційно. Виконання усіх видів завдань, запланованих програмою, відбуватиметься в режимі відео-конференцій на платформі Google, Zoom та з використанням ЕНК «Музично-теоретичні студії: Гармонія» на платформі Moodle.

4. Структура навчальної дисципліни

5 семестр

Змістовий модуль І.

Тризвуки головних ступенів.

№	Назви розділів	Усього	Розподіл годин		
		Усього	Практичних	Самостійна робота	Підсумковий контроль
1.1	Вступ. Акорди та їх види. Чотириголосний виклад. Функціональна система головних тризвуків.	2	2		
1.2	Сполучення головних тризвуків. Гармонічне з'єднання.	2	2		
1.3	Мелодичне з'єднання тризвуків.	2	2		
1.4	Переміщення акордів.	2	2		
1.5	Каденції. Період. Речення. Кадансовий квартсекстакорд.	2	2		
1.6	Гармонізація мелодії	5	4	2	
1.7	Гармонізація басу	5	4	1	
	Модульний контроль	2			2
	Разом	22	18	3	2

Змістовий модуль II.

Обернення тризвуків головних ступенів. D7-акорд та його обернення.

№	Назви розділів	Разом	Розподіл годин		
			Практичних	Самостійна робота	Підсумковий контроль
2.1	Стрибки терцових тонів.	2	2		
2.2	Секстакорди головних ступенів ладу. Сполучення секстакорду з тризвуком кварто-квінтового та секундового співвідношення.	4	4		
2.3	Стрибки під час сполучення тризвука з секстакордом. Сполучення двох секстакордів.	4	4		
2.4	Прохідні та допоміжні квартсекстакорди.	2	2		
2.5	D7-акорд повний та неповний. Підготовка та розв'язання.	4	2	2	
2.6	Обернення D7-акорду. Прохідний D34- акорд	2	2		
2.7	Стрибки під час розв'язання D7-акорду та його обернень.	2	2		
	Модульний контроль	2			2
	Семестровий контроль	15			
	Разом	38	18	2	2
	Всього на семестр	60	36	5	4

№	Назви змістових модулів і тем	Разом	Розподіл годин		
			Практичних	Модульній контроль	Самостійна робота
Змістовий модуль 3. Акорди побічних ступенів.					
3.1.	Поняття про неакордові звуки. Повна функціональна система мажору та гармонічного мінору.	2	2		
3.2.	Секстакорд та тризвук II ступеня.	4	4		
3.3.	Гармонічний мажор.	2	2		
3.4.	Тризвук VI ступеня	2	2		
3.5.	Септакорд II ступеня та його обернення.	4	3		5
3.6.	Ввідні септакорди та їх обернення.	3	2		5
3.7.	Домінантнонакорд.	2	2		
	Модульний контроль	2		2	
	Разом	30	18	2	10
Змістовий модуль 4. Акорди домінантової групи. Подвійна домінанта.					
4.1.	Діатонічні секвенції.	2	2		
4.2.	Секстакорд зменшеного тризвука VII ступеня.	2	2		
4.3.	Тризвук та секстакорд III ступеня. Домінанта з секстою.	2	2		
4.4.	Натуральний мінору у фрігійських тетракордах.	2	2		
4.5.	Акорди подвійної домінанти. Приготування в розв'язання K64.	5	4		3
4.6.	Подвійна домінанта в середині побудови.. Перехід в D,D7 та його обернення.	6	4		3
4.7.	Альтерація акордів подвійної домінанти.	4	2		4
	Модульний контроль	2		2	
	Семестровий контроль	15			
	Разом	40	18	2	10
	Всього на семестр	60	36	4	20

5. Програма навчальної дисципліни

III КУРС 5 СЕМЕСТР

Змістовий модуль 1. Тризвуки головних ступенів.

Тема 1.1. (2 год.) Вступ. Акорди та їх види. Чотириголосний виклад. Функціональна система головних тризвуків.

«Гармонія» як наукова дисципліна. Гармонія в музичному розумінні. Співзвуччя. Типи акордів. Основний акорд та його обернення. Обернення тризвука та септакорда. Неакордові звуки. Нетерцові співзвуччя. Поліфонічний та гомофонний виклад. Мелодія. Великі та малі тризвуки. Чотириголосний виклад. Подвоєння в тризвучках. Мелодичне положення в тризвучках. Розташування тризвуків. Перехрещування голосів. Лад. Ладова функція. Функціональна система головних тризвуків. Послідовність або зворот. Назви зворотів.

Практичні вправи:

- а) аналіз прикладів.
- б) побудова тризвуків на ф-но та письмово.

Тема 1.2. (2 год.) Сполучення головних тризвуків. Гармонічне з'єднання. Ведення окремих голосів. Спільний рух голосів. Типи співвідношення акордів. Загальні звуки. Гармонічне з'єднання тризвуків.

Практичні вправи:

- а) аналіз прикладів.
- б) письмові вправи.

Тема 1.3. (2 год.) Мелодичне з'єднання тризвуків.

Принцип гармонізації мелодії. Ведення басу та верхніх голосів. Практичні вказівки.

Практичні вправи:

- а) гра гармонічних зворотів у вказаних тональностях за ф-но.
- б) письмові вправи

Тема 1.4. (2 год.) Переміщення акордів.

Переміщення акорду, його роль. Техніка переміщення. Практичні вказівки.

Практичні вправи:

- а) гра з'єднань акордів в мажорних тональностях з 1 знаком.

б) письмові завдання.

Тема 1.5. (2 год.) Каденції. Період. Речення. Кадансовий квартсексакорд.

Ділення музичного твору на розділи. Період. Речення. Каденції в періоді. Основні види каденцій. Інші різновиди каденцій (досконалі і недосконалі). Визначення та позначення К64. Функціональна особливість К64.

Голосоведіння. Метричні умови. Акордова підготовка. Переміщення.

Практичні вправи :

- а) гармонічний аналіз.
- б) виконання письмового завдання.
- в) гармонічний аналіз.
- г) гра гармонічних зворотів у D-dur.

Тема 1.6. (4 год.) Гармонізація мелодії.

Завдання гармонізації мелодії. Практичні вказівки. Роль кадансів. Значення заключної каденції. Приклад гармонізації. Варіанти гармонізації.

Практична робота :

- а) Розв'язання письмових задач.
- б) Гармонічний аналіз.

Тема 1.7. (4 год.) Гармонізація басу.

Застосування гармонічного з'єднання . Застосування мелодичного з'єднання. Застосування переміщень акордів. Розташування каденцій в періоді. Практичні вказівки до гармонізації басу.

Практичні вправи:

- а) письмова гармонізація поданих басу.
- б) гармонічний аналіз.

Змістовий модуль 2.

Обернення тризвуків головних ступенів.

Тема 2.1. (2 год.) Стрибки терцових тонів.

Стрибки терцій в сопрано. Стрибки терцій в тенорі. Аналіз задач.

Практичні вправи:

- а) розв'язання письмових завдань.

б) гра гармонічних зворотів на ф-но.

Тема 2.2. (4 год.) Сектакорди головних ступенів ладу. Сполучення сектакордів з тризвуком кварто-квінтового та секундового співвідношення.

Визначення та значення сектакордів головних ступенів. Подвоєння в сектакорді. Застосування сектакордів. Голосоведіння. Паралельні октави. Паралельні квінти. З'єднання сектакорда з тризвуком кварто-квінтового та секундового співвідношення. Переміщення. Мелодична лінія басу.

Практичні вправи:

- а) гармонічний аналіз уривків.
- б) аналіз акордових схем та побудова їх у вказаних тональностях

Тема 2.3. (4 год.) Стрибки під час сполучення тризвука з сектакордом. Сполучення двох сектакордів.

Стрибки прім та квінт. Мішані стрибки. Приховані октави та квінти. Значення стрибків. Сектакорди кварто-квінтового та секундового співвідношення. Особливості мінору.

Практичні вправи:

- а) аналіз прикладів.
- б) письмові завдання з поєднання сектакордів та тризвуків.

Тема 2.4. (2 год.) Прохідні та допоміжні квартсектакорди.

Попередні відомості. Голосоведіння. Прохідні квартсектакорди домінанти та тоніки. Допоміжні квартсектакорди субдомінанти та тоніки. Допоміжні квартсектакорди в каденціях.

Практичні вправи:

- а) аналіз запропонованих викладачем музичних прикладів.
- б) письмова гармонізація зворотів.

Тема 2.5. (2 год.) D7-акорд. Приготування та розв'язання.

D7-акорд. Побудова. Приготування. Розв'язання. Застосування основного D7-акорду. Повний та неповний D7-акорд. Розв'язання неповного D7-акорду в тоніку (два способи)

Практичні вправи:

- а) розв'язання письмових завдань.
- б) гра гармонічних зворотів на ф-но.

Тема 2.6. (2 год.) Обернення D7-акорду. D34-акорд прохідний.

Визначення та позначення акордів. Розв'язання обернень D7-акорду в тоніку. Застосування обернень. Переміщення обернень D7-акорду. Визначення D34-прохідного. Способи застосування. Голосоведіння.

Практичні вправи:

- а) гармонічний аналіз уривків.
- б) аналіз акордових схем та побудова їх у вказаних тональностях

Тема 2.7. (2 год.) Стрибки під час розв'язання D7-акорду та його обернень.

Стрибки квінт. Стрибки прім. Подвійні стрибки. Паралельні октави в заключних каденціях. Значення стрибків. Практичні вказівки.

Практичні вправи:

- а) аналіз прикладів.
- б) письмові завдання з поєднання обернень D7-акорду.

6 СЕМЕСТР

Змістовий модуль 3. Акорди побічних ступенів.

Тема 3.1. (2 год). Поняття про неакордові звуки. Повна функціональна система мажору та гармонічного мінору.

Загальні поняття. Різні види не акордових звуків. Нетерцові співзвуччя. Мелодія. Загальні риси побудови мелодії. Мажор. Особливості тонічної групи. Гармонічний мінору. Якості побічних тризвуків. Логіка акордових послідовностей. Головні септакорди. Звороти повної функціональної система. Діатонічна система.

Практичні вправи:

- а) аналіз запропонованих викладачем музичних прикладів.
- б) письмова гармонізація зворотів.
- в) аналіз прикладів
- г) побудова тризвуків на ф-но та письмово.

Тема 3.2. (4 год.) Секстакорд та тризвук II ступеня.

Визначення та позначення акордів. Подвоєння в SII6. Акорди перед SII6. З'єднання SII6 з акордами домінантової групи. Основний тризвук II ступеня в мажорі. Поєднання тризвуків терцового співвідношення. Поєднання тризвука II ступеня з акордами групи доміанти. Прохідна тоніка в оточенні акордів SII та SII6.

Практичні вправи:

- а) аналіз прикладів
- б) письмові вправи.

Тема 3.3. (2 год.) Гармонічний мажор.

Тризвуки гармонічного мажору. Заперечення. З'єднання тризвуків терцового співвідношення. Застосування акордів гармонічного мажору. Перехід акордів мінорної субдомінанти в акорди групи доміанти.

Практичні вправи:

- а) гра гармонічних зворотів у вказаних тональностях за ф-но.
- б) письмові вправи

Тема 3.4. (2 год.) Тризвук VI ступеня.

Функціональна особливість. Перерваний зворот. TSVI- проміжна ланка. TSVI в субдомінантовому значенні. Голосоведіння в зворотах D-TSVI. TSVI (TS VI) після D7. Перервана каденція. Інші прийоми розширення періоду.

Практичні вправи:

- а) гра з'єднань акордів в мажорних тональностях з 1 знаком.
- б) письмові завдання.

Тема 3.5. (4 год.) Септакорд II ступеня та його обернення.

Визначення акорду. Позначення. Інтервальний склад. Обернення II7-акорду. Переважне значення II65-акорду. Приготування II7-акорду та його обернень. Розв'язання II7-акорду в тризвук домінанти та в K64. Розв'язання II7 в тоніку. Перехід II7 в D7 та його обернення. II7 у прохідних зворотах.

Практичні вправи :

- а) гармонічний аналіз
- б) виконання письмового завдання.

Тема 3.6. (2 год.) Ввідні септакорди та їх обернення.

Визначення та позначення акордів. Два види ввідних септакордів. Функціональна особливість приготування ввідного септакорду та його обернень. Розв'язання ввідних септакордів у тоніку.

Внутрішньофункціональне розв'язання DVII7 в D7 та його обернення. DVII7 в прохідних зворотах. Субдомінантові властивості DVII34-акорду.

Практичні вправи :

- а) гармонічний аналіз
- б) гра гармонічних зворотів у D-dur.

Тема 3.7. (2 год.) Домінантноакорд.

Визначення та позначення акорду. Інтервальний склад. Великий та малий нонакорд. Приготування. Розв'язання D9 в Т. D9 як затримання до D7. Переміщення.

Практична робота :

- а) Розв'язання письмових задач.
- б) Гармонічний аналіз.

Змістовий модуль 4. Акорди домінантової групи. Подвійна домінанта.

Тема 4.1. Діатонічні секвенції. (2 год.)

Поняття «Секвенція». Мотив секвенції, ланки секвенції. Кількість ланок. Висхідні та низхідні секвенції. Мелодична секвенція. Гармонічна секвенція. Функціональні співвідношення в секвенції. Секвенції з тризвуків. Путі переміщення. Паралельні секстакорди. Секвенції з септакордами.

Мета: навчитись користуватися гармонічними секвенціями.

Завдання гра на фортепіано:

- Гра діатонічних секвенцій з двох тризвуків;
- Гра діатонічних секвенцій D7-Т у заданих тональностях.

Тема 4.2. Сектакорд зменшеного тризвука VII ступеня. (2 год.)

Функціональна особливість VII6. Подвоєння. Застосування ввідного сектакорду в прохідних зворотах та у звороті з гармонізації верхнього тетракорду мажору та мелодичного мінору.

Мета: навчитись користуватись новим гармонічним засобом.

Завдання гра на фортепіано:

- Прохідних зворотів з VII6 у заданих тональностях;
- Гра гармонізації верхнього тетракорду мажору та мелодичного мінору.

Тема 4.3. Сектакорд та тризвук III ступеня. Домінанта з секстою. (2 год.)

Функціональна особливість III53. Подвійність функції. Застосування III6. Подвоєння. Умови використання домінанти з секстою. Розв'язання домінанти з секстою. Використання цього акорду у творчості романтиків, зокрема Ф.Шопена. D7 з секстою.

Мета: навчитись користуватись новим гармонічним засобом.

Завдання з аналізу:

- Письмово проаналізувати гармонічний план прелюдії Ф.Шопена №20;
- Виконання письмової гармонізації мелодії.

Тема 4.4. Натуральний мінор у фрігійських тетракордах. (2 год.)

Домінантова група акордів у натуральному мінорі. Епізодична роль натурального мінору. Будова фригійського тетракорду. Фригійський тетракорд у сопрано. Варіанти гармонізації. Фригійський тетракорд у басі. Варіанти гармонізації.

Мета: навчитись користуватись новим гармонічним засобом.

Завдання з аналізу:

- Письмово проаналізувати гармонічний план вступу до Ноктюрну Ф.Шопена №20;
- Виконання письмової гармонізації мелодії або басу.

Тема 4.5. Акорди подвійної доміанти. Приготування, розв'язання в К64. (4 год.)

Значення альтерованих співзвуч. Група акордів подвійної доміанти (альтерованої субдомінанти). Акорди подвійної доміанти в мажорі та мінорі. Роль подвійної доміанти. Приготування подвійної доміанти. Розв'язання DD в D53 та K64.

Мета: навчитись користуватись новим гармонічним засобом.

Завдання з аналізу:

- Підібрати приклади використання DD у власних програмних творах;
- Виконання письмової гармонізації мелодії або басу.

Тема 4.6. Подвійна доміанта в середині побудови. Перехід у D, D7 та його обернення, у H7 та його обернення. DD у прохідних зворотах. (4 год.)

Особливості застосування DD у середині побудов. Розв'язання DD у D та T64 прохідний. Перехід DD у дисонуючі акорди групи D. Перехід DD у дисонуючі акорди групи S.

Мета: навчитись користуватись новим гармонічним засобом.

Завдання з аналізу:

- Підібрати приклади використання DD у власних програмних творах;
- Виконання письмової гармонізації мелодії або басу.

Тема 4.7. Альтерація акордів подвійної доміанти. (2 год.)

Умови альтерації. Група акордів альтерованої DD. Приготування акордів альтерованої DD. Розв'язання DD із збільшеною секстою в K64 та прохідний T64.

Мета: навчитись користуватись новим гармонічним засобом.

Завдання з аналізу:

- Підібрати приклади використання альтерованої DD у власних програмних творах;
- Виконання письмової гармонізації мелодії або басу.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Навчальні досягнення із дисципліни «Музично-теоретичні студії: Гармонія» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок. Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види контролю.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу на семінарських, практичних, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних, семінарських заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Систему рейтингових балів для різних видів контролю подано у таблиці

Семестр 5

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість	Максимальна кількість балів	Кількість	Максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	9	9	10	10
Робота на практичних заняттях	10	9	90	10	100
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	1	5
Разом		-	134	-	140

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів в одиницю	Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	9	9	9	9
Робота на практичних заняттях	10	9	90	9	90
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	3	15
Разом		-	134	-	139
Максимальна кількість балів:		273 бали			
Загальний бал:		274 бали (за I та II модулі) + 273 = 547 бали			
Розрахунок коефіцієнта:		$547 : 60 = 9,11$			
Екзамен:		40 балів			
Максимальна кількість балів:		274 бали			

Семестр 6

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Семестр 5

№ п/п	Тема	Зміст завдань
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Тризвуки головних ступенів		
1. 6.	Гармонізація мелодії	<ul style="list-style-type: none"> ● Гармонічний аналіз. ● Гра вправ на ф-но. ● Опрацювання літератури за темою
1. 7.	Гармонізація басу	<ul style="list-style-type: none"> ● Виконання письмової задачі №80(б). ● Опрацювання літератури за темою
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Обернення тризвуків головних ступенів. Домінантсептакорд.		

2.	Домінантсептакорд.	<ul style="list-style-type: none"> ● Гармонічний аналіз – М.Лисенко, «Ноктюрн» ● виконання письмового завдання №197 (6).
5.	Повний та неповний. Підготовка та розв'язання	

Семестр 6

Змістовий модуль 3. Акорди побічних ступенів.

Тема 3.5. Септакорд II ступеня та його обернення.

Завдання: Виконання письмового завдання № 294 (9).

Тема 3.6. Ввідні септакорди та їх обернення.

Завдання: Гармонічний аналіз: Л. Бетховен. Соната №8 Іч. (вступ).

Змістовий модуль 4. Акорди доміантової групи. Подвійна доміанта.

Тема 4.5. Акорди подвійної доміанти. Приготування, розв'язання в К64.

Завдання: Гра поєднань. Гармонізація заданої мелодії чи басу. Гармонічний аналіз прикладів з художньої літератури

Тема 4.6. Подвійна доміанта в середині побудови. Перехід у D, D7 та його обернення, у П7та його обернення. DD у прохідних зворотах.

Завдання: Гра поєднань. Гармонізація заданої мелодії чи басу. Гармонічний аналіз прикладів з художньої літератури

Тема 4.7. Альтерація акордів подвійної доміанти.

Завдання: Гра поєднань. Гармонізація заданої мелодії чи басу. Гармонічний аналіз прикладів з художньої літератури

Кількість балів за виконання завдань для самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;

Максимальна кількість балів за виконання завдань для самостійної роботи – 5 балів.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням елементів електронних завдань.

Форма проведення: комбінована

Максимальна кількість балів: 25

Зміст: гра секвенцій та акордових послідовностей на фортепіано (максимальний бал - 5), слуховий аналіз (максимальний бал - 5), гармонізація фрагменту мелодії або басу (максимальний бал - 10), джазового стандарту за поданою цифровкою (максимальний бал - 5)

Критерії оцінювання:

22 – 25 балів - не більше однієї помилки в письмовій гармонізації мелодії або басу, не більше однієї помилки при виконанні секвенції та/або акордової послідовності, до двох незначних помилок під час розв'язання завдань слухового аналізу, вільне оперування джазовими цифровками під час розв'язання творчих завдань.

17 – 21 бал - не більше трьох помилок в письмовій гармонізації мелодії або басу, до трьох огріхів при виконанні секвенції та/або акордової послідовності, до трьох незначних помилок під час розв'язання завдань слухового аналізу, вправне оперування основами цифрованого басу під час розв'язання творчих завдань (гармонізація джазового стандарту за цифровкою).

16 – 11 балів - до чотирьох помилок в письмовій гармонізації мелодії, до чотирьох помилок при виконанні секвенції та/або акордової послідовності з порушенням тональної логіки, до трьох помилок під час розв'язання завдань слухового аналізу, обмеженість оперування акордовими моделями під час розв'язання творчих завдань.

1 – 10 балів - більше п'яти грубих помилок в письмовій гармонізації мелодії, значна кількість помилок та нерозуміння загальної ладо-тональної логіки акордових послідовностей при виконанні на фортепіано, до шести помилок під час розв'язання завдань слухового аналізу, неспроможність оперувати акордами джазових цифровок під час розв'язання творчих завдань.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

За навчальним планом у 5-му семестрі залік чи екзамен відсутні.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
А	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками.

B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімальний можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільний з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни

«Музично-теоретичні студії: Гармонія»

5 семестр

Разом: 60 год.; практичні - 38 год.; самостійна робота - 3 год.; МКР - 4 год.;
семестровий контроль- 15 год.

Модулі	Змістовний модуль 1							Змістовний модуль 2						
Назва модуля	Тризвуки головних ступенів							Обернення тризвуків головних ступенів. Домінантсептакорд						
Кількість балів за модуль	137 балів							137 балів						
практичні	1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	1.5.	1.6.	1.7.	2.1.	2.2.	2.3.	2.4.	2.5.	2.6.	2.7.
	Вступ. Акорди	Сполуч ення	Мелоди чне	Перемі щення	Каден ції.	Гармо нізація	Гармо нізація	Стри бки терц	Секста корди головних	Стри бки під час	Прох ідні та	D7-акорд повний та	Обер ненн я D7-	Стри бки під час
Модулі	Змістовний модуль 3							Змістовний модуль 4						
Назва модуля	Акорди побічних ступенів.							Акорди домінантової групи. Подвійна домінанта.						
Кількість балів за модуль	134 балів							139 балів						
практичні	3.1.	3.2.	3.3.	3.4.	3.5.	3.6.	3.7.	4.1.	4.2.	4.3.	4.4.	4.5.	4.6.	4.7.
Теми практичних робіт (всього 198 балів)	Поняття про неакордові звуки. Повна функціональна система мажору та гармонічного мінору... (1+10 балів)	Секстакорд та тризвук II ступеня.. (1+10 балів)*2=22 бали	Гармонічний мажор. (1+10 балів)	Тризвук VI ступеня (1+10 балів)*2=22 бали	Септакорд II ступеня та його обернення. (1+10 балів)	Ввідні септакорди та їх обернення. (1+10 балів)	Домінантно накорд. (1+10 балів)	Діатонічні секвенції. (1+10 балів)	Секстакорд зменшеного тризвука VII ступеня. (1+10 балів)	Тризвук та секстакорд III ступеня. Домінанта з секстою. (1+10 балів)	Натуральний мінору фрігійських тетрахордах. (1+10 балів)	Акорди подвійної домінанти. Приготування в розв'язанні K64. (1+10 балів)*2=22 бали	Подвійна домінанта в середині побудови.. Перехід в D,D7 та його обернення. (1+10 балів)*2=22 бали	Альтерація акордів подвійної домінанти. (1+10 балів)

8. 6

Самостійна робота (всього 25 балів)					5 6	5 6						5 б.	5 б.	5 б.
Види поточного контролю (всього 50 балів)	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)							Модульна контрольна робота 1 (25 балів)						
Семестровий контроль	-							Екзамен						
Коефіцієнт	274 бали (за I та II модулі) + 273 бали = 547 балів;							Коефіцієнт - 547 : 60 = 9,11						
Екзамен	40 балів													

семестр

Разом: 60 год.; практичні - 36 год.; самостійна робота - 7 год.; МКР - 2 год.; семестровий контроль- 15 год.

9. Рекомендовані джерела

Література основна:

1. **Вознюк П. Т.** Гармонія : навчально-методичний посібник з мелодіями для гармонізації / Вознюк П. Т., Поляковська С. П. – Вінниця : Нова Книга, 2018. – 144 с. : ноти. ISBN 979-0-707533-32-1
2. **Дубінін І.** Гармонія. Київ, Музична Україна 1981, 135 с.
3. **Завісько Н. З.** Гармонія : Ч. 2. Хроматика Навчальний посібник. Вінниця : Нова Книга, 2016. – 216 с. : ноти. ISMN 979-0-707533-11-6
4. **Лемішко М.М.** Гармонія. Ч. 1. Діатоніка: Навчальний посібник. Вінниця : Нова Книга, 2010, 224 с.

10. Додаткові ресурси

1. Ходоровська І. Мультимедійна хрестоматія з гармонічного аналізу на матеріалі репертуару з основного музичного інструменту та вокалу. М. Київ., 2016 р.